



ที่ ยธ ๐๕๑๑/๒๓๒๓๗

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็ก
ในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๓๔๔๓ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์
อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา)
๓. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา)
๔. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา)
๕. ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญากับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา)
๖. รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
๗. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
๘. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมาย

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการลดความเหลื่อมล้ำ
และการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้
รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำ
เรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงยุติธรรม ได้รับประเด็นตามแผนปฏิบัติการตามข้อเสนอที่ไทยได้ตอบรับและคำมั่นโดยสมัครใจของไทย ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) ซึ่งเป็นกระบวนการของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยประเทศไทยได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจด้านกระบวนการยุติธรรมในการเพิ่มอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาให้เป็นสิบสองปี เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ โดยการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะที่ได้จากกลไกตามสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ เรื่อง แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) โดยมีมติเห็นชอบต่อร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งปฏิบัติตามแผนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป และมติคณะรัฐมนตรีในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แผนการเสนอร่างกฎหมายในระยะ ๑ ปี โดยมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประสานกับทุกหน่วยงานของรัฐและองค์กรอิสระเพื่อจัดทำแผนการเสนอร่างกฎหมายในระยะ ๑ ปี แล้วนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยเร็วต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำแผนการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวจะต้องสำรวจกฎหมายที่หน่วยงานนั้นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือรองรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายของคณะรัฐมนตรีให้ครบถ้วน โดยจัดลำดับความสำคัญและกรอบระยะเวลาในการเสนอร่างกฎหมายในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เกิดกระทำความผิดอาญา) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ในขณะนั้น ได้มีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า ได้ประชุมร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยที่ประชุมเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อเป็นการแก้ไขบทบัญญัติในส่วนของการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก ให้มีความเหมาะสมกับเหตุผลทางการแพทย์ มาตรฐานของรัฐธรรมนูญ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมถึงการปกป้องคุ้มครองเด็ก และการแก้ไขปัญหาเด็กตามกลไกการทบทวนสิทธิมนุษยชนของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ อีกทั้งจะเป็นการสงเคราะห์ คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็ก โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กที่อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องรับโทษทางอาญา หรือเป็นผู้ต้องหาที่อ่อนความรับผิดชอบทางอาญา สามารถออกจากกระบวนการยุติธรรมได้เพิ่มขึ้น

และได้รับการปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมกับลักษณะการกระทำความผิดของเด็กตามหลักอาชญาวิทยา จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายอาญาในส่วนของกำหนดเกณฑ์อายุเด็กที่กระทำความผิดให้ไม่ต้องรับโทษได้เหมาะสมต่อช่วงวัยของเด็ก สอดคล้องกับเกณฑ์อายุของเด็กที่กำหนดในกฎหมายหลายฉบับของไทย และเป็นไปตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไกของ Universal Periodic Review (UPR) ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๒) กำหนดให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกำหนด ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สารสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารข้อเท็จจริงของเรื่อง

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา) มีสาระสำคัญว่าด้วยการปรับเพิ่มเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี โดยเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ๒ มาตรา ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ความว่า “เด็กอายุไม่เกินสิบสองปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”

(๒) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ความว่า “เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้...”

๔.๒ รายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการและสิ่งที่จะต้องเตรียมเพื่อรองรับเรื่องนี้

กระทรวงยุติธรรม ได้แก้ไขปรับปรุงเอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา) ตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดทำร่างกฎหมายของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติสามารถใช้บังคับได้ทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากเป็นกฎหมายสารบัญญัติที่บัญญัติถึงลักษณะของการกระทำความผิดและบทลงโทษ และไม่ต้องมีการออกกฎหมายลำดับรอง หรือต้องเตรียมการรองรับในเรื่องอื่น ๆ อีกทั้งยังได้มีการดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขโดยมุ่งคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็ก โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

๔.๓ ข้อกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจส่วนราชการดำเนินการในเรื่องนี้

มติคณะรัฐมนตรี ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ เรื่อง แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) และมติคณะรัฐมนตรีในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แผนการเสนอร่างกฎหมายในระยะ ๑ ปี (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามแนวทางที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด และได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลทางวิชาการ และสถิติที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีข้อมูลและผลการศึกษาที่นำมาอ้างอิง อาทิ

๑) การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลที่ผู้ต้องหาเด็กได้รับภายหลังการแก้ไขกฎหมายเพิ่มอายุความรับผิดชอบทางอาญา โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

๒) การศึกษาลักษณะการกระทำผิดและสภาพทางจิต-สังคมของเด็กอายุไม่เกิน ๑๒ ปี ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

๓) รายงานผลการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๗. ผลกระทบ

๗.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การลงโทษเด็กที่กระทำความผิดทางอาญา ทั้งการจับกุม การคุมขัง และการจำคุก วิธีดังกล่าวส่งผลกระทบที่ร้ายแรงต่อพัฒนาการของเด็ก ทั้งยังเป็นการก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยาแก่เด็ก การลงโทษจึงควรคำนึงถึงผลกระทบต่อตัวเด็ก และควรเลือกใช้มาตรการที่เหมาะสมกับช่วงอายุการกระทำความผิดของเด็ก นอกจากนี้ การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กเป็นสิบสองปีนั้น จะทำให้จำนวนของเด็กที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีจำนวนลดลง การใช้งบประมาณเพื่อบริหารจัดการทั้งในด้านการจับกุม การคุมขัง และการจำคุก จึงไม่ต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณด้านนี้ การใช้มาตรการอื่นๆ แทน เช่น การควบคุม ดูแล การฝึกอบรม หากิจกรรม ส่งเสริมอาชีพ ให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะ ศักยภาพ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้รับโอกาสในการเติบโตเป็นคนดีและกลับเข้าสู่สังคม และยังมีอาชีพสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อีกด้วย เช่นนี้ จึงถือเป็นการส่งคืนทรัพยากรบุคคลให้กับสังคม เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน กลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยทุนมนุษย์ของประเทศจะเพิ่มขึ้น เมื่อเด็กไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัว เด็กจึงไม่ได้รับผลกระทบต่อการสมัครเข้าทำงานทั้งภาครัฐและเอกชน การทำงาน หารายได้ การใช้จ่าย การเสียภาษี รวมไปถึงการเข้าสู่ระบบสิทธิสวัสดิการของรัฐไปตามลำดับ

๗.๒ ผลกระทบต่อสังคม

เมื่อมีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นกฎหมายที่ควบคุมเด็กอายุไม่เกินสิบสองปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้ไม่ต้องรับโทษ คือ ไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่ให้ไปใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายคุ้มครองเด็กแทน ซึ่งจะทำให้เด็กที่อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องรับโทษทางอาญา หรือเป็นผู้ต้องหาที่อ่อนความรับผิดชอบทางอาญาได้รับการปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกับหลักเหตุผลในทางการแพทย์ อันจะส่งผลให้เด็กที่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพมีจำนวนมากขึ้น และเมื่อได้รับการปฏิบัติแก้ไขที่ถูกต้องตามมาตรฐานของการคุ้มครองสวัสดิภาพ จะทำให้เด็กสามารถกลับตน

เป็นคนดีได้ และเป็นการลดการกระทำความผิดซ้ำเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ ทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาทัศนคติเชิงลบและการขาดความเข้าใจของสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีโอกาสรอดตัวเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมเมื่อเกณฑ์อายุยังไม่ถึงช่วงที่ต้องรับโทษ เช่น ทำให้เด็กไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัว สามารถเข้าสมัครงาน หรือเข้าศึกษาต่อได้ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขให้มีความสอดคล้องกับความเหมาะสมของอายุเด็กในสังคมไทยปัจจุบัน ส่งผลให้กฎหมายมีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

๗.๓ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

เด็กอายุไม่เกินสิบสองปีได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายบังคับใช้ที่กำหนดเหตุแห่งการกระทำและเหตุงดเว้นการกระทำที่เป็นความผิดต่อกฎหมาย ทำให้ต้องผูกพันตามบทบัญญัติของกฎหมาย

๘. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา) ที่ได้ตอบหนังสือสอบถามความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๓๕๓๔๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีจำนวน ๑๒ หน่วยงาน ได้แก่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย โดยทุกหน่วยงานข้างต้นเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่จะกำหนดเพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดโดยไม่ต้องรับโทษทางอาญาจากอายุสิบปีตามหลักการที่กระทรวงยุติธรรมเสนอเป็นอายุสิบสองปี ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๑. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (หนังสือส่วนที่สุด ที่ คสช(กย)/๕๓๗ ลว ๑๙ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยมีข้อสังเกตว่าการพิจารณาเกณฑ์อายุขั้นต่ำของเด็กเพื่อสงเคราะห์และให้ความคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม นอกเหนือจากความสอดคล้องของหลักเกณฑ์ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ และแนวทางการกำหนดอายุตามหลักกฎหมายไทยอื่น ๆ ยังต้องพิจารณาอย่างรอบด้านจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงด้วย
๒. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (หนังสือส่วนที่สุด ที่ สม ๐๐๐๔/๔๑๕๒ ลว ๒๐ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อยู่ระหว่างศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในเรื่องของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในภาพรวม เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ซึ่งอาจมีรายละเอียดในเรื่องของการรับโทษทางอาญาของเด็กและ

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สักระสำคัญโดยย่อ
			เยาวชน
๓. สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา (หนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/ ๒๒๙ ลว ๒๐ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยมีข้อสังเกต ดังนี้ ๑. การกำหนดเกณฑ์อายุเด็กที่ไม่ต้อง รับโทษทางอาญาเป็นไม่เกินสิบสองปี เหมาะสมกับประเทศไทยหรือไม่ ๒. พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ข้อมูลกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศ หลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางการแพทย์ และสถิติในการกระทำ ความผิดของเด็กในช่วงวัยต่าง ๆ เป็นต้น
๔. สำนักงานอัยการสูงสุด (หนังสือด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๗ (พท)/๑๓๕๓๔ ลว ๒๑ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็น ชอบ ใน หลักการ ของ ร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าว
๕. กระทรวงสาธารณสุข (หนังสือด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๒.๓.๑๑/๔๔๓๔ ลว ๒๑ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็น ชอบ ใน หลักการ ของ ร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าจะทำให้ อายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก มีความเหมาะสมกับเหตุผลทางการแพทย์ และลักษณะการกระทำความผิดของเด็ก ตามหลักอาชญาวิทยา
๖. สำนักงานศาลยุติธรรม (หนังสือด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ ๔๗๙๐๖ ลว ๒๒ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็น ชอบ ใน หลักการ ของ ร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าหากเด็ก มีจิตใจและเขารู้ปัญญายังไม่ถึงขั้นที่มี ความรู้สึกผิดชอบและสามารถบังคับตนเอง ได้ก็ควรกำหนดให้ไม่ต้องรับโทษทางอาญา แต่ให้ใช้มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการ คุ้มครองเด็ก เพื่อให้การสงเคราะห์ คุ้มครอง สิทธิและสวัสดิภาพของเด็กให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็ก เป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กกลับตัวเป็นคนดี
๗. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (หนังสือด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๑๑.๑๔/๓๒๙๙ ลว ๒๖ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยมีข้อสังเกต ดังนี้ ๑. มาตรการในการช่วยเหลือเยียวยา ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดของเด็ก อายุไม่เกินสิบสองปี ๒. มาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ๓. มาตรการป้องกันการใช้เด็ก เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ต่าง ๆ เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ โทษ เป็นต้น

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๘. กระทรวงการต่างประเทศ (หนังสือด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๒/ ๒๐๐๑ ลว ๒๘ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ๑. สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชน ๑) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และ ๒) กลไก Universal Periodic Review (UPR) ๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓)
๙. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (หนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๑/ ๗๓๗๐ ลว ๓๐ พ.ย. ๖๑)	✓		เห็นชอบ โดยเสนอเพิ่มเติมว่า ควรมีแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้กฎหมายขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับวัย รู้จักสิทธิ หน้าที่ มีวินัย เคารพกฎหมาย มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดี โดยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษา และให้ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสื่อออนไลน์ให้มากขึ้น
๑๐. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (หนังสือด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๘/ ๑๖๗๕๑ ลว ๔ ธ.ค. ๖๑)	✓		เห็นชอบ ในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่า สอดคล้องกับตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ซึ่งจะเป็นการทำให้เด็กที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ได้เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายคุ้มครองเด็กมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการให้โอกาสเด็กที่กระทำความผิดไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัว ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษให้สามารถมีพัฒนาการที่เหมาะสมและมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี
๑๑. กระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/ ๔๘๓๗ ลว ๑๘ ธ.ค. ๖๑)	✓		เห็นชอบ ในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าเพื่อให้เด็กในช่วงอายุที่ต่ำกว่า ๑๒ ปี หรือในช่วงวุฒิการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่กระทำความผิดไม่ว่าโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความซึ่กคะนอง หรือการเลียนแบบพฤติกรรม ได้มีโอกาสปรับตัวหรือเปลี่ยนแนวความคิด โดยใช้มาตรการอื่น

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
			ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
๑๒. กระทรวงมหาดไทย (หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/๒๙๖๐๑ ลว ๑๙ ธ.ค. ๖๑)	✓		เห็น ชอบ ใน หลักการ ของร่าง พระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าจะทำให้ อายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก มีความเหมาะสมกับเหตุผลทางการแพทย์ และลักษณะการกระทำความผิดของเด็ก ตามหลักอาชญาวิทยา

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญา) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๘๘ (นท)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ w_natee@oja.go.th